

Calistrat Hogaș

Spre mînăstiri

Orice călătorie, afară de cea pe jos, e după mine o călătorie pe picioare străine: a avea la îndămînă cupeaua unui tren, roatele unei trăsuri sau picioarele unui cal, însumă a merge șezînd și a vedea numai ceea ce ți se dă, nu însă și tot ce ai voi. Iată pentru ce eu și tânărul meu tovarăș de călătorie ne hotărîrăm a merge pe jos peste munți și în răgaz, de la Piatra pîn' la Dorna, lăsînd la o parte drumul mare.

În ziua de șase iulie eram gata; cu alte cuvinte, aveam toate trebuincioasele de drum așezate în o boccea de forma unei raniți soldățești, legate la spate prin ajutorul unor curele ce se încrucișau pe pieptul nostru; la șoldul stîng cîte un revolver, în dreapta cîte un baston sănătos și la picioare opinci de piele roșie, legate cu șferi negre de lînă de capră, care ne înfășurau în spirală pulpa pînă la genunchi peste un colțun negru de lînă vrîstat cu roș. O pălărie neagră și mare putea, la nevoie, să mă apere și de ploaie, și de soare. Tovarășul meu, în loc de pălărie, avea pe cap un chipiu de uniformă, iar drept strai mai gros de lînă era îmbrăcat cu o venghercă de doc alb.

În revărsatul zorilor plecarăm.

Deocamdată trebuia să mergem la Almaș. Fiind însă mai dinainte hotărît între noi de a ne feri de drumul mare, nu cunoșteam o potecă sau un drum mai scurt pentru ținta noastră. Ajunsesem la barieră. Nici un suflet de om nu era încă deștept; numai cîțiva cîni, prea harnici poate, își făceau datoria bătînd la noi, sau - mai bine zis - la neobișnuita noastră îmbrăcăminte de drum. Oricum însă, eu găseam de vină pe tovarășul meu, care avuse ciudata idee de a mărita straietele de sublocotenent cu opincile, bastonul și bocceaua din spate; și mă sileam a-l face să priceapă că numai pentru dînsul făceau cîinii atîta gălăgie. Apucarăm la stînga pe prundul Cuejdiului înspre Dărmănești, fără să știm dacă am apucat bine sau rău. Norocul însă ține cu drumetul; la cîțiva pași, pe prispa unei case albe, gospodarul și gospodina dormeau duși sub o plapomă, lipiți unul de altul pentru a putea să înfrunte, după socotința mea, răcoarea dimineții; căci, deși în iulie, dimineața din ziua de șase era totuși destul de rece; ei dormeau duși și se legănau, poate, în visuri fericite: noi însă, și mai cu samă eu, fără respect pentru toate aceste nimicuri și fără nici o ceremonie, mă apropiam de dînșii, ridicai cu bățul plapoma de pe nasul gospodarului, care dormea la margine, îl împinsei puțin, îl trezii și, fără a-i da bună dimineața cel puțin, îl întrebai scurt despre drumul la Almaș. Foarte rar se întîmplă cuiva să vadă o figură mai elocventă decît cea a omului meu: un psiholog ar fi scris volume întregi: eu însă cred de ajuns a spune că e - psihologicește vorbind - de mare interes înfățișarea unei figuri ce trece, de la adîncă liniște a unui somn fără de grijă, la izbitoarea întipărire a unei surprinderi. Ceea ce s-a petrecut atunci în sufletul lui a fost desigur mai iute decît fulgerul; destul că, cu niște ochi de două ori mai mari decît cei ce poate-i avea de obicei, cu o față lungă și spărietă și neputîndu-se lămuri de unde și cum răsărisem noi așa ca din pămînt, se uită la noi, măsurîndu-ne, cu privirea-i zăpăcită, de sus pînă jos și îndesîndu-se tot mai tare spre părete, ca și cum ar fi voit să scape de o vedenie supărătoare. Biata femeie, strîmtorată astfel și buimacă de somn, începu a se întoarce sub oghial și a îngăima vorbe neînțelese, care nu puteau fi decît niște puternice protestări conjugale... Pentru a sfârși mai iute cu toate acestea, îl întrebai încă o dată pe gospodar despre drumul la Almaș.

- Pe aici, ne răspunse el în cele din urmă, arătîndu-ne spre deal; și spre acolo apucarăm și noi.

(Calistrat Hogaș, *Pe drumuri de munte. Proză*, I, ed. C. Ciopraga, EPL, București, 1967, pp. 5-7)